

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY**

**Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego Nr 2
w Kielcach
na rok szkolny 2019/20**

W S T Ę P

„Wychowanie jest rodzajem sztuki, w której ważną rolę odgrywa wyczucie potrzeb chwili, okoliczności miejsca i czasu. W wychowaniu należy być blisko życia i podejmować realne problemy uczniów. Wartości istnieją albo w osobach i ich działaniu albo wcale.”

W Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr2 w Kielcach najważniejszy jest **UCZEŃ**, jego potrzeby, zdolności, zainteresowania.

Działalność wychowawczo - profilaktyczna naszej placówki ma charakter integralny i indywidualny - obejmuje wszystkie sfery rozwoju ucznia: FIZYCZNA, EMOCJONALNA, INTELEKTUALNA, DUCHOWĄ I SPOŁECZNA, uwzględniając jego możliwości, potrzeby i zainteresowania. Działania wychowawcze uzupełniane są i wzmacniane przez działania z zakresu profilaktyki rozumianej jako kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania.

Jest to jednolity, skorelowany z nauczaniem proces, realizowany przez nauczycieli za pośrednictwem:

- organizowanych zajęć edukacyjno - terapeutycznych i rewalidacyjno -wychowawczych
- zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych
- współpracy z rodzicami (prawnymi opiekunami) przy uwzględnieniu ich oczekiwań dotyczących kluczowych celów stawianych w procesie wychowania, przyszłości ich dziecka oraz w zakresie wspomaganie przez szkołę i szkolnych specjalistów jego rozwoju.

Warunkami sprzyjającymi rozwojowi są: doświadczanie przez wychowanka zrozumienia, akceptacji i poczucie bezpieczeństwa oraz więzi uczuciowych z wychowawcą, otwartość we wzajemnych relacjach, wzajemny szacunek, świadomość granic w życiu i rozwoju oraz dzielenie się odpowiedzialnością za osiągnięcie zmian w procesie wychowania.

W przygotowaniu programu wychowawczo - profilaktycznego placówki brali udział nauczyciele, rodzice oraz pracownicy szkoły.

Praca nad budowaniem programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły poprzedzona była wnikliwą diagnozą czyli rozpoznaniem sytuacji wychowawczej placówki i domu rodzinnego ucznia.

Efektom tych działań są priorytetowe zagadnienia i problemy wymagające rozwiązania na terenie placówki:

1. Przygotowanie ucznia do pełnienia określonych ról społecznych i zawodowych, rozwijanie aktywności własnej.
2. Nabycie praktycznych umiejętności potrzebnych w codziennym życiu.
3. Przestrzeganie norm społecznych, eliminowanie negatywnych zachowań związanych z okresem dojrzewania.
4. Kształtowanie postawy patriotycznej i religijnej.
5. Wdrażanie do uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.
6. Wprowadzenie zasad zdrowego stylu życia.
7. Rozwijanie różnych form komunikowania się z otoczeniem.
8. Motywowanie do nawiązywania kontaktów interpersonalnych w środowisku lokalnym.
9. Zaktywizowanie rodziców do udziału w życiu placówki.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

CEL GŁÓWNY:

Udzielenie wsparcia we wszechstronnym rozwoju ucznia, wyposażenie w umiejętności radzenia sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

CELE SZCZEGÓŁOWE DEFINIUJĄCE SYLWETKĘ ABSOLWENTA, KTÓRY:

1. Potrafi funkcjonować w grupie.
2. Uznaje i rozumie normy społeczne.
3. Potrafi porozumiewać się z otoczeniem w najpełniejszy możliwy sposób – werbalnie lub pozawerbalnie.
4. Jest samodzielny w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.
5. Jest zaradny w życiu codziennym adekwatnie do indywidualnego poziomu sprawności i umiejętności.
6. Ma poczucie własnej wartości.
7. Posiada umiejętność oceny własnych zachowań.
8. Potrafi uczestniczyć w różnych formach życia społecznego na równi z innymi członkami społeczności lokalnej.
9. Podejmuje różne role społeczne, w miarę samodzielnie, niezależnie, godnie.
10. Zna i przestrzega ogólnie przyjęte normy współżycia społecznego zachowując prawo do swojej odmienności.
11. Zna symbole narodowe, tradycje i obyczaje lokalne i narodowe.
12. Rozumie potrzebę przynależności do społeczności lokalnej, regionu i kraju.
13. Posiada umiejętności właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia.
14. Zna sposoby aktywnego spędzania czasu wolnego
15. Rozpoznaje i kontroluje własne emocje.

ZADANIA KADRY PEDAGOGICZNEJ: NAUCZYCIELE I WYCHOWAWCY

- Współpracują ze sobą w realizacji zadań wychowawczych.
- Realizują zalecenia zawarte w orzeczeniach wydanych przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczne.
- Podnoszą kwalifikacje i zdobywają nowe umiejętności w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych.
- Realizują treści zajęć wychowawczych i pozalekcyjnych zgodnie z programem wychowawczym oraz we współpracy z rodzicami i pracownikami niepedagogicznymi placówki.
- Rozpoznają indywidualne potrzeby i możliwości uczniów/wychowanków.
- Udzielają wsparcia i pomocy uczniom/wychowankom w trudnych sytuacjach szkolnych i życiowych.
- Dostarczają uczniom i rodzicom niezbędnych informacji na temat wymagań stawianych przez placówkę, podejmowanych przez nią działań oraz postępów ucznia/wychowanka.
- Dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w zespole klasowym.
- Inicjują i organizują przedsięwzięcia określone w *Szkolnym Programie Wychowawczo- Profilaktycznym*..

ZADANIA W OBSZARACH WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

I. Sfera fizyczna

- Uświadomienie uczniom potrzeby dbania o zdrowie i kondycję fizyczną.
- Propagowanie zdrowego stylu życia.
- Zwrócenie uwagi na znaczenie zdrowego odżywiania się.
- Przeciwdziałanie problemowi nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży.
- Zapoznanie uczniów z konsekwencjami zażywania substancji psychoaktywnych (nikotyna, dopalacze, alkohol, nadużywanie leków) – profilaktyka uzależnień.
- Udział w zajęciach sportowo – rekreacyjnych .
- Reprezentowanie szkoły w zawodach sportowych na różnym szczeblu.
- Udział w wycieczkach i rajdach pieszych.

- Doskonalenie umiejętności wyrażania swoich potrzeb, sygnalizowania o swoim stanie zdrowia, samopoczuciu.

II. Sfera intelektualna

- Wypracowanie optymalnych form komunikacji werbalnej i pozawerbalnej.
- Wprowadzenie wybranych form komunikacji alternatywnej i wspomagającej (AAC).
- Wzbogacanie wiedzy o otaczającym świecie.
- Rozwijanie zainteresowań.
- Edukacja ekologiczna.
- Kształtowanie niezależności w wykonywaniu prostych zadań życia codziennego.
- Budzenie w dziecku odpowiedzialności za samego siebie.
- Aktywny udział w organizacji czasu wolnego zgodnie z zainteresowaniami i potrzebami wychowanków.
- Rozwijanie zainteresowań czytelniczych, upowszechnianie czytelnictwa.
- Rozbudzanie potrzeby dbania o przyrodę oraz pogłębianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska.
- Kształtowanie nawyków związanych z ochroną przyrody (sortowanie śmieci, utrzymanie czystości najbliższego otoczenia).
- Rozwijanie zainteresowań z zakresu edukacji matematyczno – przyrodniczej.
- Rozwijanie samodzielności, kreatywności i innowacyjności u uczniów.
- Wykonywanie prac społecznie użytecznych na rzecz placówki.
- Rozwijanie indywidualnych zdolności i predyspozycji wychowanków (udział w zajęciach pozalekcyjnych, praca indywidualna z wychowankiem).
- Kształcenie przysposabiające do pracy we współpracy z pracodawcami w oparciu o praktyki w wybranych instytucjach i zakładach pracy.
- Wzbogacenie wiedzy na temat bezpiecznego korzystania z internetu, przeciwdziałanie cyberprzemocy.
- Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

III. Sfera duchowa

- Wychowanie do wartości i kształtowanie postaw patriotycznych
- Rozwijanie wartości religijnych
- Poszanowanie symboli narodowych.

- Rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i narodowej.
- Udział w spotkaniach z ludźmi zasłużonymi dla regionu.
- Upowszechnianie wiedzy na temat Unii Europejskiej, zainteresowanie kulturą i dorobkiem państw członkowskich.
- Zachęcanie do udziału w świętach liturgicznych i uroczystościach kościelnych.

IV. Sfera emocjonalna

- Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa.
- Rozpoznawanie i kontrolowanie emocji.
- Kształtowanie postaw akceptacji i tolerancji.
- Eliminowanie niewłaściwych zachowań związanych z okresem dojrzewania.
- Niwelowanie zachowań agresywnych i autoagresywnych.
- Budowanie więzi uczuciowych.
- Wprowadzenie do właściwego rozumienia pojęć koleżeństwa, przyjaźni i miłości oraz związanych z nimi praw i obowiązków.

V. Sfera społeczna

- Nawiązywanie prawidłowych interakcji z rówieśnikami i dorosłymi.
- Przestrzeganie norm społecznych.
- Dostosowanie się do obowiązującej organizacji zajęć w placówce.
- Podporządkowanie się poleceniom nauczycieli, wychowawców i innych pracowników placówki.
- Poszanowanie mienia placówki.
- Kształtowanie poczucia własnej wartości oraz postawy tolerancji i akceptacji wobec innych.
- Wdrażanie do pełnienia różnych ról społecznych.
- Kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacjach zagrożenia.
- Kształtowanie prawidłowych relacji międzyludzkich
- Okazywanie szacunku nauczycielom, kolegom i innym pracownikom placówki.
- Rozwijanie odpowiedzialnej postawy dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.

- Wspieranie potencjału rozwojowego uczniów i stwarzanie warunków do ich aktywnego i pełnego uczestniczenia w życiu społecznym i kulturalnym.
- Uświadamianie konsekwencji swoich niewłaściwych zachowań.
- Wyposażenie ucznia w umiejętności odpowiedniego reagowania na pojawiające się akty agresji rówieśniczej oraz szerzej rozumianej przemocy.

SPOSOBY REALIZACJI:

- rozmowy, pogadanki, prelekcje dotyczące profilaktyki zdrowotnej, spotkania z pielęgniarką, psychologiem
- zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień od telefonu i Internetu (Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji)
- udział w programie *Szkoła Promująca Zdrowie*
- udział w programie *Trzymaj formę*
- praca z książką, wieczorne czytanie bajek w grupach wychowawczych,
- udział w akcji *Cała Polska czyta dzieciom* – współpraca z Miejską Biblioteką Publiczną w Kielcach
- organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi
- wycieczki, spacer i rajdy
- udział w konkursach, zawodach sportowych
- organizowanie uroczystości okolicznościowych (Święto Niepodległości, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Ojca, itp.)
- działalność społecznie użyteczna (akcja *Sprzątanie świata*, zbiórka makulatury i zużytych baterii, akcje o charakterze ekologicznym)
- opieka nad miejscami pamięci *Szkoła pamięta*
- dostarczanie pozytywnych wzorców, wskazywanie i nagradzanie pozytywnych zachowań
- spotkania edukacyjne z rodzicami
- realizacja programów autorskich (program ekologiczny „Pro- Eko”, „Podróże kulinarne po świecie, Polsce i regionie”, „Wybieramy mądrze – żyjemy zdrowo”)
- wprowadzanie alternatywnych i wspomagających form komunikacji AAC,
- wyjścia do kina, teatru, muzeum i miejsc użyteczności publicznej (restauracja, poczta, sklepy, punkty usługowe),

- spotkania rodziców z psychologiem (grupa wsparcia dla rodziców) – rozwiązywanie problemów związanych z okresem dojrzewania.
- rozmowy indywidualne z rodzicami.
- włączenie rodziców w organizację uroczystości okolicznościowych,
- wskazanie rodzicom zależności efektywności pracy edukacyjno-terapeutycznej, rewalidacyjnej i wychowawczej od obecności dziecka w szkole.
- zachęcanie rodziców do współpracy podczas działań profilaktycznych prowadzonych na terenie placówki.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE:

- Dyrektor
- Nauczyciele/wychowawcy
- Specjaliści
- Pielęgniarka szkolna
- Psycholog
- Rodzice

TERMIN REALIZACJI:

- Sytuacje dnia codziennego
- Uroczystości wynikające z kalendarza imprez szkolnych
- Święta państwowe i religijne
- Kalendarz wydarzeń LOP , organizacji samorządowych itp.

SPOSOBY EWALUACJI:

- Obserwacja zachowań uczniów w różnych sytuacjach.
- Indywidualny program pracy z wychowankiem.
- Rozstrzygnięcie konkursów tematycznych.
- Konstruowanie i wykorzystywanie naturalnych sytuacji wychowawczych.
- Analiza dokumentacji (zeszyty obserwacji, ankiety dla rodziców i nauczycieli, dzienniki zajęć wychowawczych).
- Ewaluacja programów autorskich

- Wnioski do pracy na następny rok szkolny (nauczycieli, specjalistów i wychowawców).
- Wnioski z posiedzeń Zespołu wychowawczego.
- Rozmowy indywidualne z rodzicami.
- Wytwory dzieci.

Podstawa do opracowania programu:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej. (Dz. U. z dnia 24 lutego 2017 r., poz. 356)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z dnia 11 stycznia 2017 r., poz. 59)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018r. poz.214).

Diagnoza środowiska wychowawczego placówki i domu.

Statut Szkoły.